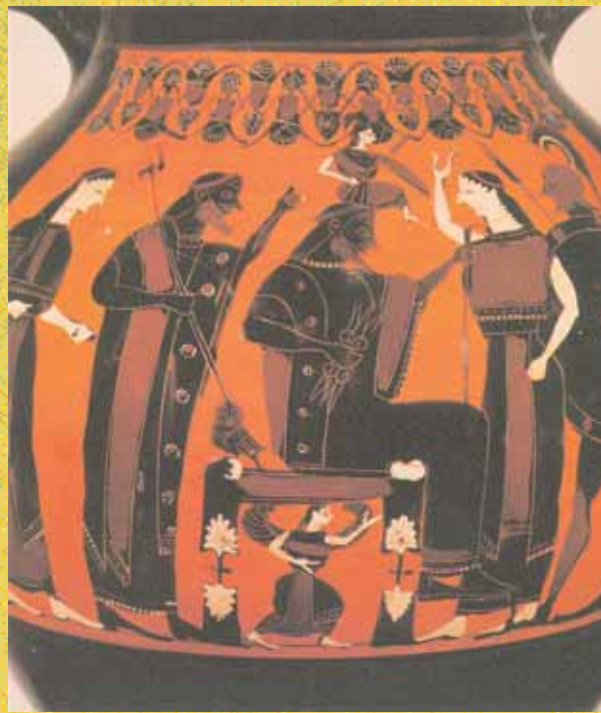

Μια αλυσίδα για να γνωρίσεις τα πολύ πολύ μακρινά χρόνια

Αθηνά: η πολύξερη θεά

Μαρίζα Ντεκάστρο
Παιδαγωγός

Ο Δίας έμπαινε σε μεγάλους μπελάδες κάθε φορά που έσπερνε καινούρια θεϊκά παιδιά. Κι οι μπελάδες του δεν είχαν να κάνουν μόνο με τη ζήλια της Ήρας αλλά και με τις παλιές προφητείες της Μητέρας Γης! Όταν ο Δίας συνάντησε την Τιτανίδα Μήτιδα την αγάπησε τόσο πολύ, που ίσως και να σκέφτηκε να ζήσει για πάντα μαζί της και να φτιάξει μια καινούρια οικογένεια. Η κοπέλα έμεινε έγκυος στο παιδί του και η Μητέρα Γη προφήτεψε ότι θα ήταν κορίτσι. Πρόσθεσε όμως ότι το δεύτερο παιδί που θα γεννούσε η Μήτις θα ήταν αγόρι. Ένα αγόρι τόσο δυνατό, που θα έπαιρνε το θρόνο του πατέρα του, όπως είχε συμβεί παλιότερα, όταν ο Δίας είχε πάρει το θρόνο από τον πατέρα του, τον

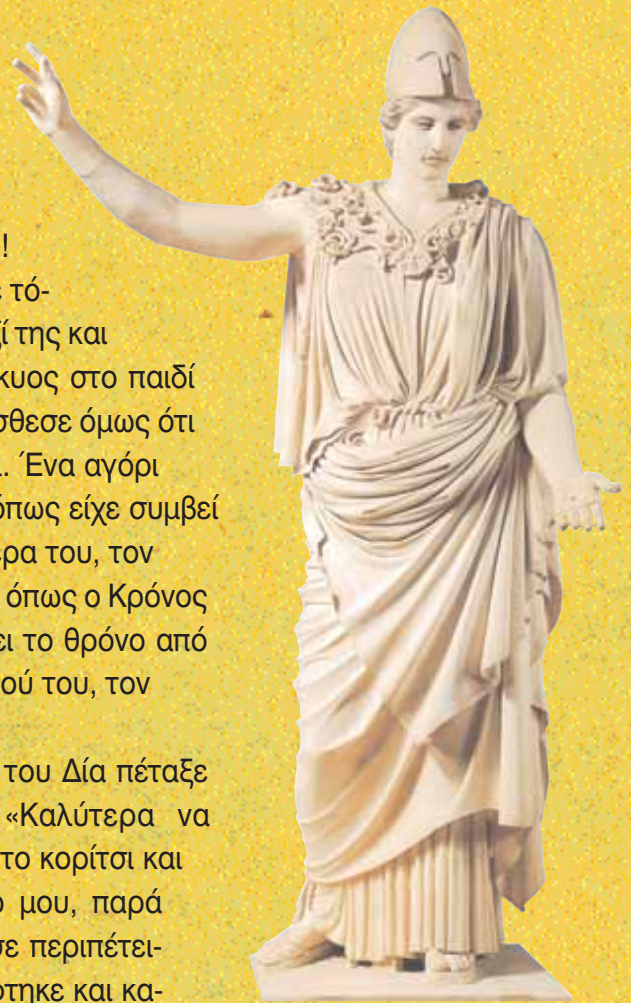
2. Η θεά Αθηνά ξεπετιέται κρατώντας τα όπλα της, δόρυ και ασπίδα, μέσα από το κεφάλι του πατέρα της, του Δία. Στην εικόνα αυτή παρακολουθούν τη γέννησή της ο Ποσειδώνας, η Ειλείθυια, θεά του τοκετού, και ο Άρης. Μελανόμορφος αμφορέας, μέσα δου αι. π.Χ. Παρίσι, Μουσείο Λούβρου.

Κρόνο, κι όπως ο Κρόνος είχε πάρει το θρόνο από τον παππού του, τον Ουρανό.

Η αγάπη του Δία πέταξε μακριά! «Καλύτερα να μείνω με το κορίτσι και το θρόνο μου, παρά να μπω σε περιπέτειες», σκέφτηκε και κατάπιε τη Μήτιδα μαζί με το αγέννητο μωρό.

Μια μέρα, ένας τρομερός πονοκέφαλος έπιασε τον

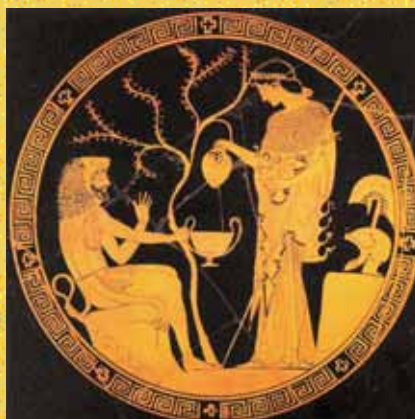
Δία. Τι πόνοι ήταν αυτοί! Το κεφάλι του πήγαινε να σπάσει, αλαφιασμένος τριγυρνούσε βογκώντας από δω κι από κει μην μπορώντας να βρει ησυχία. Ο πονηρούλης Ερμής κατάλαβε την αιτία: είχαν περάσει εννέα μήνες και είχε έρθει η ώρα να γεννηθεί το μωρό της Μήτιδας. Ο μόνος που μπορούσε να βοηθήσει ήταν ο αδελφός του, ο τεχνίτης Ήφαιστος. Φορτωμένος με τα εργαλεία

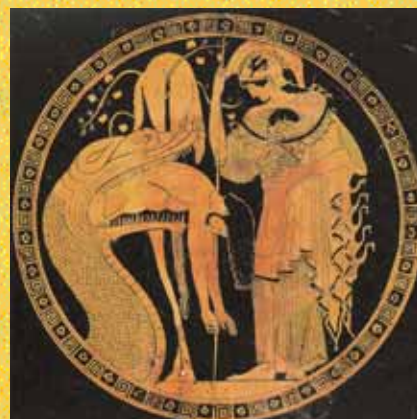
1. Η Αθηνά, κόρη του Δία και της τιτανίδας Μήτιδας. Αντίγραφο πρωτότυπου γλυπτού του Κρησίλα, 430 π.Χ. Παρίσι Μουσείο Λούβρου.

3. Η Αθηνά προστάτευε την εργασία και τις τέχνες. Έμαθε στους ανθρώπους να οργώνουν, να κατασκευάζουν πλοία, να πλάθουν τον πηλό, και στις γυναίκες τις δουλειές του σπιτιού. Στην εικόνα η θεά πλάθει με πηλό ένα άλογο. Από την *Ιλιάδα* του Ομήρου παίρνουμε την πληροφορία ότι βοήθησε και τον Οδυσσέα, που είχε την ιδέα να κατασκευάσει τον Δούρειο Ίππο στον Τρωικό Πόλεμο. Ερυθρόμορφη οinoχόη, μέσα 5ου αι. π.Χ. Δυτικό Βερολίνο, Staatliche Museen.

4. Η Αθηνά προστάτευε τους τολμηρούς. Ένας από αυτούς ήταν και ο Ηρακλής. Ο ήρωας εικονίζεται καθισμένος σε βράχο, ενώ η θεά γεμίζει με κρασί το κύπελλό του. Εσωτερικό ερυθρόμορφης κύλικας, περ. 470 π.Χ. Μόναχο, Staatliche Antikensammlungen.

5. Με τη βοήθεια της θεάς Αθηνάς γλίτωσε ο Αργοναύτης Ιάσωνας από τον δράκοντα-φύλακα του χρυσόμαλλου δέρατος. Εδώ εικονίζεται τη στιγμή που καταφέρνει να σωθεί από το φοβερό θηρίο. Εσωτερικό ερυθρόμορφης κύλικας, περ. 470 π.Χ. Βατικανό, Museo Gregoriano Etrusco.

του έσπευσε ο Ήφαιστος κοντά στον πατέρα του. Με μια σφυριά το κεφάλι του θεού άνοιξε, μια κοπέλα, την είπαν Αθηνά, ξεπετάχτηκε πάνοπλη. Φορούσε περικεφαλαία, κρατούσε ασπίδα και δόρυ κι έμοιαζε έτοιμη για πόλεμο. Και πράγματι η Αθηνά βοήθησε τους θείους και τ' αδέρφια της στην Τιτανομαχία που ξέσπασε αργότερα. Και ήταν τόσο δυνατή, που τη διάλεξαν οι κάτοικοι

της Κεκροπίας για προστάτιδα της πόλης που πήρε το όνομά της.

Στη νέα θεά οι άνθρωποι έδωσαν πολλά ονόματα. Την είπαν Παλλάδα γιατί κατατρόπωσε το γίγαντα Πάλλαντα και Πρόμαχο γιατί τους οδηγούσε σε νικηφόρες μάχες.

Την έλεγαν Εργάνη γιατί προστάτευε την εργασία. Η Αθηνά ήταν πολύξερη και καλή δασκάλα. Έμαθε στους ανθρώπους να πλάθουν τον πηλό και να φτιάχνουν σκεύη, να ζεύουν τα βόδια και να οργώνουν με το αλέτρι τα χωράφια τους, να χρησιμοποιούν χαλινάρια για να οδηγούν τα άλογα, να ναυπηγούν πλοία για να διασχίζουν τη θάλασσα και στις γυναίκες τις δουλειές του σπιτιού, να μαγειρεύουν, να κλώθουν το μαλλί και να υφαίνουν υφάσματα. Δίδαξε τους αριθμούς και την απονομή δικαιοσύνης στα δικαστήρια.

Η Αθηνά προστάτευε τους τολμηρούς: τον Ηρακλή που πραγματοποίησε τους δώδεκα άθλους, τον Οδυσσέα που είχε την ιδέα για την κατασκευή του Δούρειου Ίππου έξω από τα τείχη της Τροίας, τον Ιάσωνα που ταξίδεψε με την Αργώ στη μακρινή Κολχίδα, τον Περσέα που σκότωσε τη Μέδουσα.

Στην Αθήνα, την πόλη της, τη σέβονταν και την τιμούσαν.

6. Ο Περσέας αποκεφαλίζει τη φοβερή γοργόνα Μέδουσα, με τη συμπαράσταση της προστάτιδας θεάς του, της Αθηνάς. Ερυθρόμορφη πελίκη, μέσα 5ου αι. π.Χ. Νέα Υόρκη, Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης.